

ASETUSLUONNOS AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUKSEN LASKENTAPERUSTEISTA

Urheiluopistoverkosto on käsitellyt esityksen asetusmuutoksesta ja sen vaikutuksista koulutuksen järjestäjien rahoitukseen. Esityksessä on paljon hyviä uudistuksia mutta monisäikeinen rahoituskokonaisuus vaikeuttaa entisestään koulutuksen järjestäjien ammatillisen koulutuksen rahoituksen pitkäjänteistä ennustettavuutta. Seuraavassa lausuntomme keskeisimmän yksityiskohdat:

Muutokset kustannusryhmissä

Esitetyt muutokset vaikuttavat liikunta-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmän muuttumiseen ryhmästä 2. ryhmään 1. sekä liikunnanohjauksen perustutkinnon kustannusryhmän 4. sisällä painokertoimen pientymiseen. Pienille ja kapea-alaisen koulutuksen järjestäjille muutokset oppilaitosten perusrahoitukseen ovat kohtuuttoman suuret, koska ne eivät pysty kompensoimaan muutoksia muiden alojen kertoimien muutoksilla kuten suuret toimijat.

Suomen hallitusohjelmassa korostetaan jatkuvan oppimisen tavoitteiden mukaisen toiminnan edistämistä. Tavoitteena on helpottaa osaajapulaa sekä sujuvoittaa työikäisten osaamisen päivittämistä. Urheiluopistot ovat suunnanneet koulutustoiminnan järjestämistä hallitusohjelman ja työelämätarpeen (esim. seurat, lajiliitot, varhaiskasvatus jne.) mukaisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksen lisäämiseksi. Esitetty rahoitusjärjestelmä ei taloudellisesti kannusta liikunta-alan koulutuksen järjestäjiä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen järjestämiseen, vaan se ohjaa entistä enemmän perustutkinnon toteuttamiseen. Tämä ei tue jatkuvan oppimisen tavoitteiden toteutumista eikä liikunta-alan työelämätarpeen tyydyttämistä.

Kustannusryhmien muutokset perustuvat vuosien 2018–2019 toteutuneisiin kustannuksiin. Ammatillisen koulutuksen reformiuudistuksen muutokset laittoivat koulutuksen järjestäjät tarkastelemaan kustannuksiaan kannattavuuden säilyttämiseksi. Urheiluopistojen liikunta-alan koulutuksen järjestämiseen tarkoitettujen laajojen kampusalueiden liikuntatilojen, -hallien ja -kenttien sekä ravintola- ja majoitustoiminnan käyttö- ja rakentamiskustannukset ovat korkeat. Monilla urheiluopistoilla rakennuskanta vaatii jatkuvaa remontointi. Reformista johtuvien säästöjen vuoksi urheiluopistot ovat joutuneet tekemään mittavia säästötoimia sekä muutoksia ja lykkäyksiä kampusalueiden kehittämiseen liittyviin investointisuunnitelmiin em. vuosien aikana. Tämä ilmenee koulutuksen järjestäjien investointivelkana, eikä näy ko. vuosien kustannuksissa. Urheiluopistoverkosto toivoo ministeriön käyttävän vielä harkintaa ja huomioivan urheiluopistoverkoston erityispiirteet tehdessään lopullista päätöstä liikunta-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmän määrittelyssä. Toteutuessaan esitys johtaa väistämättä liikuntapaikkojen kunnan asteittaiseen heikkenemiseen ja ajan myötä käyttökelvottomaksi muuttumiseen.

Rahoitusjärjestelmän ennustettavuus

Nykyinen monimutkainen ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä ei ole ennustettava, eikä näin ollen anna koulutuksen järjestäjien johdolle riittäviä skenaariovaihtoehtoja rahoituksen jatkuvuudesta ja ennakoitavuudesta. Lisäksi muutokset rahoitusjärjestelmän eri osien sisällä näkyvät viiveellä. Tämä vaikeuttaa suuresti tulevaisuuden rahoituksen arviointia laadukkaana koulutuksen järjestämiseksi ja liikuntapaikkojen rakentamiseksi.

Muutokset työelämäpalautteen keräämisessä

Asetusmuutoksessa esitetään, että koulutuksen järjestäjä vastaa työpaikkakyselyn palautteen keräämisestä: oppi- ja koulutussopimustyöpaikkojen yhtenäisestä kirjoitusasusta EHoksiin sekä kyselyn lähettämisestä. Työelämäpaikkakyselyn keruuajaksi ensimmäisen puolen vuoden ajalta (1.1.–30.6.) esitetään heinä-elokuuta, joka on erittäin huono ajankohta työelämäkumppaneiden loma-aikojen näkökulmasta. Työpaikkapalautteen keruuta olisi pidennettävä ensimmäisen puolen vuoden kyselyn osalta pidemmälle syyskuuhun.

Muutokset opiskelijavuosien laskennassa

Asetusmuutoksessa esitetään, että opiskelijavuosilaskennassa kaikki lomapäivät luetaan pois opiskelijavuoteen kuuluvista päivistä. Tämä tarkoittaa suoraa rahoitusleikkuria, jossa opiskelijan pitämällä kesälomalla on suorat vaikutukset koulutuksen järjestäjän rahoitukseen. Kaikilla toisen asteen koulutusmuodoilla (vrt. lukiokoulutus) tulisi olla tasavertaiset ja yhtenevät käytännöt lomajaksojen huomioimisessa rahoituksen perusteena.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Liikunta-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmästä 2. siirtyminen ryhmään 1. sekä liikunnanohjauksen perustutkinnon painokertoimen pieneneminen aiheuttaa kapea-alaisille koulutuksen järjestäjille kohtuuttoman suuret muutokset perusrahoitukseen. Muutos ei myöskään tue koulutuksen suuntaamista jatkuvan oppimisen tavoitteiden mukaisesti. Urheiluopistoverkosto toivoo miniteriötä käyttävän harkintaa tehdessään lopullista päätöstä kustannusryhmien muutoksista.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on edelleen koulutuksen järjestäjille vaikeasti ennakoitavissa.
- Työpaikkakyselyn palautteen keruuta olisi pidennettävä ensimmäisen puolen vuoden kyselyn osalta pidemmälle syyskuuhun.
- Muutokset opiskelijavuosilaskennassa toimivat suorana rahoitusleikkurina koulutuksen järjestäjille opiskelijoiden loma-ajalta. Toisen asteen koulutusmuodoilla tulisi olla yhtenevät käytännöt lomajaksojen huomioimisessa rahoituksen perusteena.
- Toteutuessaan muutokset johtajat koulutuksen ja liikuntapaikkojen laadun nopeaan laskuun.

Urheiluopistojen Yhdistys ry
Nina Luukkainen, pääsihteeri
Lisätiedot: nina.luukkainen@urheiluopistot.fi, 040 7412663

Urheiluopistoverkoston lausuntoa puoltavat:

Eerikkilän Urheiluopisto
Kisakallion Urheiluopisto
Kuortaneen Urheiluopisto
Lapin Urheiluopisto Santasport, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
Liikuntakeskus Pajulahti
Solvallan Urheiluopisto, Folkhälsan Utbildning
Suomen Urheiluopisto
Tanhuvaaran Urheiluopisto
Urheiluopisto Kisakeskus
Vuokatin Urheiluopisto, Kainuun Ammattiopisto
Varalan Urheiluopisto